

A VENDÉGLŐS

A Budapesti Szállodások és Vendéglősök Ipartestületének
és a Magyar Szállodások, Vendéglősök és Korcsmárosok Országos Szövetségének hivatalos közlönye

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHVATAL:
BUDAPEST, IV., KALVIN-TÉR 2.
TELEFON: JÓZSEF 23-70
Hirdetéseket — csak ajánlatoknál ismert
égekért! — a kiadóhivatal vez. föl.

Megjelenik minden hónapban
háromszor: 1-én, 11-én és 21-én.
Egyes szám ára 10 korona.

Előfizetés: nem tagoknak
egy évre 300 korona.

A lapot az Ipartestület és az Országos
Szövetség tagjai ingyen kapják.

A leves és a főzelék föltéttel

— Az ipartestület a kereskedelmi miniszterhez —

A leves, és üres főzelék és a főzelékföltéttel irányára súlyos sérelme és vesztesége a vendéglősiparnak. Az ipartestület előjárósága most dr. *Hegyeshalmy* Lajos kereskedelmi miniszterhez fordult, őt kérve arra, hogy igazságon vizsgálja meg és intézze el a vendéglősipar kérését. Reméljük, hogy a testület kérése meghallgatásra talál s végre ez a súlyos teher iparunk feje fölül elhárul.

Az ipartestület beadványa, amelyet a miniszterhez intézett, a következő:

Nagyméltóságú Miniszter Úr!
Kegyelmes Urunk!

Üzemeink fenntartásához szükséges nyersanyagok árainak nap-nap mellett tapasztalható rohamos emelkedése arra készítette tisztelettel alulírt ipartestületet, mint a törvény által ipartársaink érdekeinek megvédésére rendelt hivatalos alakulató, hogy a *székesfőváros vendéglőiben elfogyasztott leves, üres főzelék és feltétes főzelék árainak újabb megállapítását* kérelmezze az Országos Központi Árvizsgáló Bizottságotól.

Evégből a nyersanyag beszerzési árainak már-már elviselhetetlen magasságának és ennek folytán a fentemlített ételek árainak aránytalanul alacsony összegére ipartestületünk 1922 április 22-én 179. számú beadványunkban kértük a O. K. Á. B.-t, hogy

a hús- és hamislevesek árát adagonként 8 koronában, az üres főzelék árát 14 koronában és a feltétes főzelék árát 28 koronában, mint irányárban, megállapítani kegyeskedjék.

Eltekintve attól, hogy ezen bennünket anyagilag igen érzékenyen érintő kérdésünkre folyó hó 6-áig az O. K. Á. B. részéről még csak választ sem kaptunk, f. hó 6-án megsürgöttük, mire folyó hó 8-ára tárgyalásra hívtunk meg. Ezen tárgyalás teljesen eredménytelen maradt, mert az O. K. Á. B. arra az álláspontra helyezkedett, hogy most *ugyis minden olcsóbb lesz, a levesnél és üres főzeléknél 1 korona, a feltétes főzeléknél pedig 2 korona áremelésnél többet nem engedélyez. Vagyis a leves tájékoztató ára a mai 4 korona helyett 5 korona, az üres főzeléké 9 helyett 10, és a feltétes főzeléké 18 helyett 20 korona lenne.*

Kegyelmes Urunk!

Bármennyire át vagyunk hatva annak tudatától, hogy minden polgár erkölcsi kötelessége az állam érdekében áldozatokat hozni, ipartestületünk tagjai a felsorolt élelmickeknek az O. K. Á. B. által eddig megállapított árakon való kiszolgáltatása által, amely árak még a nyersanyag beszerzési árait sem térítette meg a vendéglősnek, annál kevésbé hozott nekik anyagi előnyöket, meghozták a legmesszebbmenő áldozatokat, hogy

szérelyebb jövedelmű polgártársaiknak a megélhetést lehetővé tegyék, több és nagyobb áldozatot azonban már nem hozhatnak, mert akkor saját egzisztenciájukat veszélyeztetik.

Ennek igazolására legyen szabad idejegyeznünk, hogy

a savanyított káposzta kilója	50 K
a bab	24 "
a burgonya	11 "
a sárgarépa	75 "
a savanyított répa	50 "
a lencse	72 "
a kelkáposzta fejenként	6 "
(1 adag főzelékhez 4 fej kel)	
a paraj (spendő) . . . kilója	30 "
a sóska	30 "
a kalarabé	50 "
a száraz borsó	62 "
a marhahús	190-266
a borjúhús	140-170
a sertéshús	185-190
a zstr	200
a fa métermázsója	320-350
a szén (magyar)	280-320
a szén (porosz)	760

Egy polgári vendéglőben a következőképpen kalkulálnak az O. K. Á. B. által irányárban megállapított ételek ára: 1 kiló savanyított káposzta főzelék élvezhető elkészítéséhez kell 1 kgr. savanyított káposzta, az 50 K, 6 dkgr. zsír 12 korona, 10 dkgr. főzöliszt 4.50 korona, 2 dkgr. hagyma 1.30 K és 2 dkgr. só 24 fillér, összesen 64.14 korona. Ebből 8 adagot lehet felszolgálni. Tehát 1 adag üres főzelék előállítási költsége 8.51 fillér. A vendéglős kap üres főzelékért adagonként 9 koronát. Vesztesége tehát a vendéglősnek adagonként a 40% regie, hasonló, tüzelőanyag és a 3% forgalmi adó.

1 kiló jó kőbész marhahús nyersen 200 K. Ebből a kicsontozásnál 14% és a befőtésnél 26% a veszteség, marad feltétnek 60%, vagyis 60 dkgr. és ez kerül 200 koronába. Ebből 10 adag feltét kerül ki, így egy adag feltét 20 korona.

Egy adag főzelék feltéttel előállítási árban 28.51 korona, amelyért a vendéglős 18 koronát kap, tényleges

vesztésege tehát előállítási árban adagunkint 10.51 korona és még a 40% regie haszon, tüzelőanyag és a 3%-os forgalmi adó.

Az olcsóbb főzeléknél, mint pl. a burgonyánál következő a kiadási és a bevételi összeg. 1 kgr. burgonyafőzelékhez kell 1 kgr. burgonya 11 K, 10 dkgr. főzőliszt 4.60 K, 6 dkgr. zsír 12 K, 2 dkgr. hagyma 1.30 K, 2 dkgr. só 24 fillér, 1/2 dl. ecet, babérlevél és bors 2 K, összesen 31.14 korona.

Ebből öt adagot lehet kiszolgálni, melyért adagunkint 9 koronát számítva a vendéglős bevétele 45 korona, kiadása pedig 31.14 korona + 40% regie, haszon, tüzelőanyag és 3% forgalmi adó.

Borjúhús feltét 1 kgr. nyersen 140 korona nagyban. Ebből besül 24% és a kicsontozásnál elesik 16%, összes veszteség 40% ugy, hogy kitalálásra marad 60 dkgr., ennek ára 140 korona. Ehhez kell még 10 dkgr. zsír, az 20 korona és só 2 korona, a 60 dkgr. borjúhús ára tehát összesen 162 korona.

Az öt adag főzelékhez kell 30 dkgr. sült hús, ennek ára 81 korona. Egy adag burgonyafőzelék sült feltéttel 6.23 K + 16.20, azaz 22.43 K, 40% regie, haszon, tüzelőanyag és 3% forgalmi adó nélkül, amelyért a vendéglős 18 koronát kap. A vendéglősnek tehát az olcsóbb feltétes főzeléknél adagunkint 4.43 fillér és a 40% regie, haszon a tüzelőanyag és a 3% forgalmi adó a vesztesége.

Ha az átlagos középszámot — 100 — vesszük, minthogy az élelmickek minden képzület felülmúló emelkedése a fogyasztóközönség nagyobb százalékát leves és főzelék fogyasztására kényszeríti,

a vendéglős napi tényleges vesztesége, ha marhahús feltétet ad 1077 korona és a 40% regie haszon, tüzelőanyag és a 3% forgalmi adó; ha pedig a legolcsóbb főzeléket, burgonyát vesszük alapul a legolcsóbb sült hússal, borjúhússal, akkor a vendéglős tényleges napi vesztesége 443 K és a 40% regie haszon, a tüzelőanyag és a 3% forgalmi adó.

Hasonlóképpen vagyunk a levesekkel is. 1 kiló marhahúsból készített leveshez 60 dkgr. csont kell az 24 korona, 8 dkgr. só 0.96 K, 33 dkgr. zöldség 24.75 korona, 1/2 dkgr. paprika, ugyanannyi bors, az 3 K, 2 dkgr. hagyma 1.30 K, 33 dkgr. liszt metélnék 16.83 K és tojás 5 K, összesen 75.84 K.

Az 5 liter vízből beforr és elcsöpög 20%, marad 4 liter leves. Ezen mennyiségből kapunk a 2 1/2 dl. 16 adagot, melynek eladási ára adagunkint 4 K, összesen 64 korona. Tényleges veszteségünk tehát 11.84 K és még a 40% regie haszon és a tüzelő, valamint a 3% forgalmi adó.

A hamislevélnél, pl. paradicsomnál következő tételek fordulnak elő.

10 liter vízből 2 kgr. paradicsomkonzerv — süritett paradicsom — kell, ennek ára 140 K, ezenkívül 15 dkgr. cukor, 17-17 K, 15 dkgr. zsír 30 K, 2 dkgr. hagyma

1.30, 33 dkgr. liszt csipetkének 16.83 K és tojás 5 korona, összesen 210.30 K.

Ebből 20% befőzés után kapunk 8 liter paradicsomlevest, vagyis 32 adagot, melyért a vendéglős a 4 K 128 koronát vesz be és így a tényleges vesztesége adagunkint 2.59 K és a 40% regie haszon, tüzelőanyag és a 3% forgalmi adó.

Ha naponként 100 adag paradicsomlevest ad el, napi tényleges vesztesége 259 K és a 40% regiehaszon, a tüzelőanyag és a 3% forgalmi adó. Ily körülmenyek között lehetetlen, hogy a vendéglős teljes anyagi csőd nélkül vezethesse tovább üzemét és megfeleljen azon kötelezettségeknek, mint adó, italmérségi illeték, vízdíj, személyzet fizetése és ellátása, forgalmi adó, világítás, felszerelés pótlása stb. stb., amelyeket részint a törvény, részint a fővárosi szabályrendelet reá rónak.

Kegyelmes Urunk!

Nem kérünk kiváltságos elbánást, csak azt, hogy a többi iparos és kereskedő társainkkal egyenlő elbírálásban részesüljünk

és miként azoknak, nekünk is megadassák a megélhetési lehetősége, ne legyünk kénytelenek az egész életet át kifejtett munkásságunkat az O. K. Á. B.-nak rideg magartartása miatt a dicstelen tönkrementes befejezésre.

Pedig ez a sivar jövő kikerülhetetlen, ha kérésünk Nagyméltóságodnál meghallgatásra nem talál, mert az O. K. Á. B.-nak iparunkkal szemben tanusított minden megértést nélkülözve eljárása folytán, mellyel tisztességben és a köz javára irányuló munkásságban és áldozatkészségben eltöltött multtal dicsekvő kártársaink százeit állítja az uszorabíróság elé és elzárással és érzékeny pénzbüntetessel sutja és jutattja tönkre.

Önértetünk teljes tudatában kell tiltakozó szavunkat az O. K. Á. B. ezen eljárása ellen tisztelettel a leghathatósabbban felemlenünk, mert ez iparunk csődjéhez vezet, ami érzékeny vesztesége agyonsanyagtott Hazánknak, amelyet közgazdasági érdekében sujt helyrehozhatatlan veszteséggel.

Azon reményben, hogy az előadottak után Nagyméltóságodnál szerencsések voltak kérésünk jogosságát beigazolni, eszedünk, kegyeskedjék megengedni, hogy a *hus- és hamislevésért adagunkint 8 koronát, az úres főzelékért 14 koronát és a feltétes főzelékért adagunkint 28 koronát számíthassunk, vagyis annyit, amennyibe nekünk előállítási árban kerül, haszon nélkül.*

Maradtunk Nagyméltóságodnak hazafias tisztelettel

Walter Károly
főtitkár.

Keszey Vince
elnök.

Bor, pálinka, rum és mindenemé likőr, cognac eladásban legelőkelőbb elsőrangú céget képvisel: **WILBURGER KÁROLY**
Budapest, VII., Péterfy Sándor-utca 51. szám.

Vendéglői konyhafelszerelési cikkek szaküzlete

Székely János és Társa vaskereskedő

Budapest, IV, Vámház-körút 12. (Szállszal vendéglő mellett)

: Szállodások és
: vendéglősök részére
: 10% árengedmény

Jog-e az utólagos vízjelmelés?

— Felelkezés a tanácsi határozat ellen —

Minden szállodást s minden vendéglőst, de az egész fővárosi ipari életet súlyosan sújtotta az, hogy a *főváros utólagosan négyezerre fölemelte a vízdíjat* s most *visszamenőleg követeli a fölemelt összegek befizetését*. A törvény emez eljárása ellen a Royal-nagyszálló r. t. most az elüljárásához fordult; *egy elvi jelentőségű felelkezés sorsdávól dél el az összes vendéglők és szállodák vízdíjának sorsa is*. Milliokról van itt szó s épen azért, — miután a Royal előterjesztése az egész ipar érdekeit képviseli, — itt közöljük a kitünő jogászi tudással megalapozott felszólalást:

Textekes Elüljáróság!

Budapest Székesfőváros Vízműveinek igazgatósága által hozánk intézett 4 darab és pedig a Víz. főkv. lap 152, vízdíj főkv. 118—4 lapon; vízm. főkv. lap 150 vízdíj főkv. 1182—84 lapon, továbbá vízm. főkv. lap 149, vízdíj főkv. 1182, és vízm. főkv. lap 151 vízdíj főkv. 1183 lapon vezetett vízjiszámláinkra vonatkozó pótfizetési meghagyások ellen a tekintetes ker. Elüljárásnál, mint az ingatlanaink fekvése szerint illetékes Elüljárásnál fészólalással élünk és tisztelettel kérjük A) aiait igazolt ügyvédműnktől a tekintetes Elüljáróságot, hogy ezen pótfizetési meghagyásokban reánk kiszabott *vízdíjkiülbözeleteket, mint kellő jogalap nélkül reánk kiszabottakat töröljék és azoknak megfizetése alól bennünket mentesíteni méltóztassék*.

1.

Mielőtt annak a kérdésnek bírálataba bocsátkoznánk, hogy a fenti szám Budapest székesfőváros víz-műveinek igazgatósága által kibocsátott pótfizetési meghagyások jogosak-e vagy jogtalanok, elődöntendő az a kérdés, hogy vajjon az a jogviszony, amely a budapesti vízművek igazgatósága és köztünk a vízfogyasztás tényénél fogva, az ezen tényhez fűződő jogkövetkezmény erejénél fogva fennáll, közjogi természetű, avagy magánjogi természetű jogviszony-e. El kell döntenünk ezt a kérdést azért, mert *tisztáznunk kell azt, hogy vajjon Budapest székesfővárossal, mint a szuverén akarat megtestesítőjével a közjogi viszonyból eredő alvételtségben állunk-e szemben, avagy a székesfővárossal, mint gazdálkodó alannal, mint egyenrangú felek magánjogi viszonyban állunk-e*.

Az újabb jogtörténeti fejlődés vizsgálata folyamán láthatjuk, hogy mind jobban és mind erőteljesebben érvényesül azon elv, hogy közjogi testületek (állam, törvényhatóság, község) állhatnak magánjogi viszonyban a nekik alvételteni személyekkel szemben akkor, amidőn magángazdálkodó folytatnak. Láthatjuk azonban azt a fejlődési folyamatot is, hogy a modern államok és így a mi törvényhozásunk is egyes nagyobb vállalatokat, egyes nagyobb intézeteket, amelyeknek hatásköre jogviszonyok vagy emberek nagyobb körére terjed ki, vagy amelyeket generációknak erőfeszítése állított elő és amelyeknek fon-

tartásához és illetve megfelelő funkcionálásához fontos közérdek fűződik, felruház olyan jogokkal, amely jogokat csak közhatalóságnak ad meg, vagy amely jogok ez-ideig csakis közjogi viszonyokhoz fűződtek. Így például egy magánvállalatnak, mint a Budapesti Közüti Villamostársaságnak közzei (villamos kalauzok, ellenőrök) hatósági közzegeknek tekintti a törvényhozásunk és biztosítja nekik az 1914-ik évi X. törvényekben a hatósági közzegeknek biztosított fokozottabb védelmet. Így megtörténhetik az, hogy ezen villamos társaságnak egy idegen állampolgár alkalmazottja hivatásának gyakorlása közben hatósági közzegeknek tekintetik, ámbár közjogi törvényeink értelmében semmiféle közhatalval nem viselhetne. Vagy egy magántársaságnak, mint például az Osztrák Magyar Bank könyvkirovatát végrehajtható közkirovatoknak deklarálja. Még számtalan ilyen példát lehet az újabb törvényhozásunk köréből felhozni arra, hogy akár magánegyéneket, akár közjogi testületeket magánjogi jogviszonyaiban egyes közjogostványokkal ruház fel, ámdé hangsúlyoznunk kell, hogy *ezen közjogi jogostványok dacára a magánegyből nem lesz köztestület és a felek közti jogviszonyból sem lesz közjogi jogviszony*, hanem megmarad továbbra is változatlanul magánjogi jogviszonynak és ha alakilag a jogviszony keletkezése és módosulása szempontjából közjogi szabályok szerint bírálattik is el, anyagilag e jogviszony és belőle keletkező vitás kérdések más-képen mint a magánjogi jogszabályaink szerint el nem bírálható.

Ezeknek előrebocsátása és hangsúlyozása szükséges akkor, amidőn azt a kérdést kell elődöntenünk, hogy a köztünk fennfőző jogviszony magánjogi, avagy közjogi természetű-e. Látnuk, hogy *Budapest székesfőváros vízműveinek igazgatósága és a vízet fogyasztó közbönség közti jogviszony magánjogi természetű*. Ennek a jogviszonynak magánjogi természetén nem változtat semmit azon tény, hogy a háztulajdonosnak nincsen tetszésére bízva az, hogy a székesfővárosi vízművek vizét a házi-szükséglet céljára házába bevezeti-e, hanem székesfővárosi szabályrendelettel bizonyos feltételek fennforgása esetén kötelezve van arra, éppen ugy, amint nem teszi közzogivá ezen jogviszonyt az sem, hogy a székesfővárosnak jogában áll bizonyos feltételek fennforgása esetén a háztulajdonost pénzbürsággal sújtni, avagy jogában áll közigazgatási úton behajtani közzadó módjára a hátralekös vízdíjakat. Hiszen valamely egyházhöz való tartozásból is azon jogi közzeléttség származik a hívőre nézve, hogy egyházi-szükségleteinek fedezéséhez járulékkal kell hozzájárulnia, de azért ez a viszony magánjogi marad még azoknál a törvényesen bevelt felekezeteknél is, amelyek adóikat szintén közzagazgatási úton hajthatják be.

Amidőn a gazdasági élet újabb és rohamosabb átalakulása és bámulatos fejlődése következtében a magángazdálkodók már vagy nem tudták szükségleteiket kellőképpen kielégíteni, vagy fontos közérdek diktálta azt, hogy egyes szükségletek kielégítése a magángazdaság köréből kivétessék, vagy esetleg szociál-

Hordós
borüzem
VII. Vig. u. 3

Püspöki uradalmi
bérpince n. l. Dac
Közponli irodá-Budapest F.
Zrínyi u. 7.

TELEFON:
JÓSEF 9-12.

Magyar palackosbor különlegességek. ♦ Telefon: 75-96 és 96-36.

politikai okokból, akkor Budapest székesfőváros is egymás után állította fel egyes üzemeit, amelyeket azelőtt magángazdálkodók láttak el. (Vízművek, gáz- és villanygyár, kenyérgyár stb.) A törvényhozásunk mind- és különböző városi intézményeket egymás után ruházta fel közigazgatási jogviszonyokkal, részben a székesfőváros, részben a közönség érdekében. Maga a székesfőváros, áthatva attól a tudattól, hogy a gyakran jelentékeny pénzáldozatokkal létrehozott intézményei mily fontos szociális missziót teljesítenek, maga alkot a közönség érdekében szabályrendeleteket, így például, hogy a díjakat egyformán követeli mindenkitől, hogy kötelezettség vállal a művek karbantartásáért stb. Ezen kérdések legfőbbnyire szabályrendeletek vannak szabályozva, ugyanígy a vízműveknél is. *Az a tény azonban, hogy ezen jogviszony szabályrendelettel van szabályozva, nem jelenti azt, hogy itt közigazgatási viszony áll fenn, hogy itt a szuverén akarat áll velünk szemben, hogy mi nem mint egyenrangú felek állunk egymással szemben, mert a szabályrendelet a székesfővárosnál mint jogi személynél csak azt a formát jelenti, amelyben az ő ügyeleti akaratát kifejezésre jut és illetve azt jelenti, hogy csakis a szabályrendelet formájában kifejezésre jutott akarat jelent jogi lekötöttséget a másik szerződő féllel szemben. A szabályrendelet formájában kifejezésre jutó akarat csak érvényességi kelléke a köztünk levő szerződésnek, éppen úgy, mint a részvénytársaságoknál csakis egy bizonyos formában kifejezésre jutott akarat szül jogi lekötöttséget, vagy az ingatlan állagára vonatkozó jogügylet érvényességi kellékét képezi a kiskorú törvényes képviselője által való megkötés és az illetékes gyámhatóság jóváhagyása. Ugyanez vonatkozik arra is, hogy ezen szabályrendeletet az illetékes miniszternek kell jóváhagynia. Ez is csak a jogi kötelezettségre szülő akaratnak érvényességi kelléke.*

Akor tehát, amidőn a székesfőváros közönsége a székesfővárosi vízművek által szolgáltatott vizet fogyasztja, a székesfőváros és a vizet fogyasztó közönség között magánjogi viszony keletkezik és e tekintetben irreleváns az, hogy a székesfőváros egyes közigazgatási jogviszonyokkal van felruházva, mert hiszen a főváros a törvényhozás jóvoltából hozzájuthatna ahhoz a joghoz is, hogy az általa előállított kenyerek árát közigazgatási úton hajthatja be, maga a jogviszony azonban marad magánjogi épen úgy, mint a vízműveknél és mindazok a kérdések, amelyek ezen jogviszonyból kifolyólag keletkeznek, csupán csak a magánjognak szabályai folytán bírálhatók el.

II.

Annak leszögezése után, hogy a köztünk levő jogviszony magánjogi természetű, ráterhetünk azon kérdésnek elbírálására, vajjon ezen póttízesítés megahagyások jogosak-e avagy jogtalanok.

A 155/1921. számú és bellügyminiszterileg jóváhagyott közgyűlési határozat és illetve 1002/1921. számú székesfővárosi szabályrendelet, amelynek alapján ezen póttízesítés megahagyások kibocsátattak, 1872. 36-ik törvénycikk 6-ik §-ába ütköznek, mert ezen szakasz imperatíve előírja, hogy „szabályrendeleteket a főváros törvényhatósága csak önkormányzati hatáskörének korlátai között alkothat. A szabályrendeletek a törvénnyel s a kormánynak hatályban levő szabályrendeleteivel nem ellenkezhetnek.” Ezen szabályrendelet azért ütközik bele ezen törvényszakaszba, mert a főváros közgyűlése önkormányzati hatáskörét túllépte akkor, amikor a fentebbiek szerint kifejtett magánjogi viszonyt szabályozott, másrésztől azonban törvénnyel ellenkezik ezen szabályrendelet.

Túllépte önkormányzati hatáskörét ezen rendelet és illetve közgyűlési határozat, mert a jelen esetben a fővárosnak, mint a vizet fogyasztó közönséggel szerződő félnek jogában áll a még el nem fogyasztott víznek díját megszabni, azonban arra már nincs feljogosítva, hogy hatalmi szóval egy már elfogyasztott és kifizetett víznek díját visszamenőleg megállapíthassa.

Az idézett szabályrendelet 25. § azt rendeli, hogy a vízdíj megállapítása a jelen szabályrendelet és az annak kiegészítő részét képező díjszabás határozatai szerint történik. Ez nyilván csak úgy értelmezhető, hogy ezen § a vízdíj megállapításának jogát a közgyűlésnek, illetve az általa alkotott díjszabásnak akarta fenntartani, de ezen elhatározásának jogilag csakis pro foro interno van jelentősége, ez csupán csak annyit jelent, hogy a díjszabást a közgyűlés nem bizza, tegyék fel a vízművek igazgatóására, vagy például a pénzügyi tanácsra, hanem ezen jogot fentartja önmagának épen úgy, mint egy részvénytársaság alapszabályai egy bizonyos jogot, amelyet különben az igazgatóság gyakorolhatna, fenn tart a közgyűlésnek. A fővárossal szerződő fél, amidőn vizet fogyaszt és amidőn ezen tényleg fűződő a jogkövetkezésmény erejénél fogva jogi kötelezettségbe jut a fővárossal, hallgatolag elfogadja a vízdíj fizetését ellenérték megállapítása gyánant a főváros által alkotott díjszabást. Jogilag ennek alapján konstruálhatik közöttük ezen magánjogi viszony. Akkor azonban, amidőn a főváros egy már elfogyasztott és kifizetett vízmennyiség után visszamenőleg akar újabb díjakat kivetni, nyilván túllépi önkormányzati hatáskörét.

Azokban

érvénytelen ezen szabályrendelet, mert törvénybe ütközik.

Mielőtt azt a kérdést kutatnánk, hogy miért ütközik törvénybe, azt kell vizsgálni tárgyává tennünk, hogy mit ért a törvényhozó ezen szó „törvény” alatt, vajjon csupán csak azokat a törvényeket, amelyeket a törvényes egybevitel országgyűlés elfogadott és a király szentesített és illetve az 1920-ik évi első törvénycikk értelmében a nemzetgyűlés elfogadott és a kormányzó szentesített, vagy pedig ezen kifejezés „törvény” alatt értet a törvényhozó ezen szakasz alkalmazása szempontjából mindazon szokásokot is, amelyeket hosszú, néha évszázados gyakorlat valóságos törvénynek tekintett, amelyeknek alapján bíróságok ítélték és a közigazgatási hatóságok gyakorolták funkciójukat. Ha vizsgáljuk ezen törvényszakasznak logikai értelmét és tekintetbe vesszük grammatikai és historiai magyarázatát is, ha figyelembe vesszük ezen törvénycikk alkotása óta lefolyt ötven esztendő joggyakorlatát, akkor nem lehet vitás az, hogy a fővárosi szabályrendeletek nem ütközhetnek azon törvényerejű szokásokba sem, amelyeket a joggyakorlat tartós és huzamos és azonos alkalmazása folytán már valóságos törvényekként befogadott. Így nem lehet vitás az például, hogy egy fővárosi szabályrendelet egy örökkéj kérdésben, vagy például egy telekkönyvi kérdésben jöllehet, mind a két kérdés csupán csak szokás jogilag van szabályozva.

Nem ütközhet tehát ezen fővárosi szabályrendelet azon általánosan elfogadott és törvényerejűnek tekintett jogelvbelen sem, hogy

a törvénynek visszaható ereje nincsen.

Ez oly általános magánjogi elv, amelyet az összes modern törvényhozóak elfogadottak. Ellenvethetné valaki, hogy a törvényhozó néha-néha, de csakis a legvégső

esetben kivételt tesz ezen magánjogi elv alól, amidőn oly törvényeket hoz, amelyek a multra visszahatólag is szabályoznak életviszonyokat, ezzel szemben vitajuk azt, hogy a törvényhozó akkor, amidőn a multra visszahatólag szabályoz életviszonyokat, nem helyezi hatályon kívül ezt az általános magánjogi elvet, hanem csupán csak egy konkrét esetre vonatkozólag is hoz egy multra visszahatólag jogszabályt. Ezt azonban a törvényhozó, mint a szuverénitásnak megtestesítője megteheti, mert hiszen a szuverénitásnak lényege éppen abban áll, hogy korlátozva senki által sincsen, azonban végső elemzésben az ugynevezett másodlagos jogalkotó tényezők és így a főváros is jogszabályait alkotásában korlátozva vannak a törvényhozó által adott utasításokkal, mint a jelen esetben azon határozott jelentéssel, hogy a főváros által alkotandó szabályrendelet törvénnyel sosem ellenkezhet. *Mint hogy pedig visszaható erőt, különösen pedig a jogfosztó visszaható erőt az általános magánjogunk nem ismer, nyilvánvalóan törvénybe illőkéik ezen szabályrendeletet.*

Az azonban, hogy ezen szabályrendelet érvényes-e vagy érvénytelen, ezen kérdés elbírálása szempontjából csak annyiban jön tekintetbe, hogy vajjon létre hozta-e azt a jogilag érvényes akaratot, amely egy kétoldalú szerződés kötéséhez szükséges. Hangsúlyozzuk azonban, hogy miután egy magánjogi viszonyról van szó, ezennel a kérdés elbírálásánál csak azt kell figyelembe vennünk, hogy a főváros és köztünk egy olyan hallgatlagosan kötött megállapodás létesült, hogy mi a főváros vízművek által szolgáltatott vizet elfogyasztjuk, a főváros pedig ugyanezen fővárosi szabályrendelet második §-ában kötelezettséget vállalt a vízvezetékű csőhálózat mellett fekvő házaknak s így a miénknak is vízzel való ellátására és mi pedig köteleztük magunkat arra, hogy ezen általunk elfogyasztott vízmennyiségnél közgyűlési határozattal megállapított díjszabály szerinti árat fogjuk fizetni. Mi egy bizonyos mennyiségű vizet fogyasztottunk és ennél fogva köztünk és a főváros közt egy magánjogi viszonyból keletkező kötelelem létesült, mi adósainvá lettünk a fővárosnak. Minthogy azonban mi azon ellenértéket, amelynek a díjszabás szerinti megfizetése magunkat köteleztük, már kifizettük, így a köztünk levő kötelelem, ezen kötelelem szüntető tényerejé- nél fogva, már megszűnt. Mi tehát adósai nem vagyunk többé a fővárosnak. Így tehát törvénybe illőkéik egy már nem létező kötelelem alapján követelni tőlünk utólag és visszamenőleg egy ilyen óriási összeget.

III.

Ha azonban a tekintetes elüljáróság arra az álláspontra helyezkednék — amit azonban a fentebb kifejtetteknél fogva hinni nem akarunk — hogy a főváros és köztünk közjogi viszony létezik, vagy pedig ha nem is közjogi, hanem magánjogi viszony volna is akkor is joga van a fővárosnak hatalmi szóval megállapítani a vízdíjat visszamenőleg: akkor *kénytelenek leszünk a polgári bíróságnál jogorvoslatot keresni és a fenyegető végrehajtás elkerülése végett esetleg jogaink fenntartása mellett ki fogjuk fizetni ezen összegeket, vagy ha a főváros végrehajtás útján be fogja hajtani, akkor az ez által szenvedett káraink megtérítése végett az*

1872-ik évi 36-ik törvénycikk 116. §-a értelmében káraink megtérítése végett fogunk keresetet indítani az 1911-ik évi 1. törvénycikk 2-ik §-ának 3-ik pontja értelmében hatáskörrel bíró bíróság előtt a főváros ellen, *mint aki egy törvénytelen szabályrendelet hozásával beleavatkozott hatalmi szóval egy magánjogi jogviszonyunk elbírálásába és eme törvénytelen szabályrendelet végrehajtását meghagyván közegeinek, okozója az esetleg elszennvedendő károk.*

Jogaink fenntartása végett kénytelenek vagyunk ezen álláspontunkat leszögezni a tekintetes Elüljáróság előtt, hogy az általunk esetleg megindítandó perben igazolhassuk azt, hogy a káraink elhárítására minden törvényes jog orvoslalat igénybe vettünk, jogi álláspontunkat kifejtettük és így a perre okot nem szolgáltatunk.

Tisztelettel

Royal Nagyszállóda Köznyelvtársasága.

Kívánatosnak tartjuk, hogy az összes szállodások és vendéglősök hasontólétű főlátalásokkal títakozzanak a jogtalan vízdíj ellen s védjék meg a maguk és az ipar jogos érdekeit.

Budapest 25 kilométeres futóbajnoksága

(Bajnok: Király Pál E. S. C. [Gundel-Royal]. Rendezte az Egyetértés Sport Club)

Gödöllőn túl, a besnyői-úton levő 31 kilométeres kőnél volt a start. A kiutazásnál egy kis baj történt, a versenyzőket vívó autó defektust kapott s így a tervezett 9 óra helyett csak féltizenkét órakor indultak a versenyzők. A versenyzők az utolsó kilométereket a startig yalag tették meg, s ez a körülmény, valamint az, hogy a futóknak erős ellen- és oldalszéllel kellett küzdeniök, rendkívül károsan befolyásolta az eredményt. Az út egyébként is nehéz volt, nagy út erős emelkedést kellett megküzdeni. Mindezeket tekintetbe véve Király ideje elsőrendű. A részletes eredménye ez volt:

I. Király Pál (E. S. C.) 1 óra 36 perc 14.3 mp.
II. Krausz Béla (E. S. C.) 1 óra 41 perc 59.6 mperc.
III. Hartay Endre (E. S. C.) 1 óra 47 perc 50 mperc.
IV. Tóth Lajos (Székesfehérvári T. C.) 1 óra 59 perc 15 mp. V. Ertl József (F. T. C.) 2 óra 0 perc 25 mp.
VI. Bozoky Viktor (Kaposvári Levente).

Indultak még: Englohnér Ferenc (Máv. G. I. K.), Klein József (Munkács T. E.)

A célnál megjelentek Kísel József, Mitrovicz Adolf, Kőváry Jenő ak és még számosan a szakma kitünőségei közül.

A versenyzők az E. S. C. pazar éremdíjazásán kívül még: A főpincérek országos egyesületének, Kísel Józsefnek, Francies Károlynak és Kádr Miklósnak tiszteletdíjat kaptak.

A rendezés nehéz és fáradságos munkáját Kísel József, Tóth Lajos és Braun József látta el nagy buzgalommal. Általános öröm, hogy a befutó értemi szak-társak: Király (Gundel), Krausz (Imperial), Hartay (Vadászkürt).

DREHER-COGNAC
SPECIAL V. S. O. CABINET

DREHER ANTAL SERFÖZDÉI R. T.
KÖBÁNYA

Telefon: József 58—21

Városi iroda: 13
VIII., Mátyás-tér 15. sz.

Telefon: József 25—21

Nagy Gábor
1845—1922

Elrabolt országrészen, Erdélyországban örök álomra hunyta szemét iparunk egyik legkiválóbb embere, a magyar szállodások Doyenje: Nagy Gábor. Megölte ezt a hatalmas szívós erdélyi magyart a rabsg kereséséért, szépért, nemésért a magyar kulturáért rajongó lelke nem bírta elviselni, hogy felette oláh legyen az úr. Hetvenöt esztendő terhével a vállán *otthon maradt* szerető családjának körében. *Nem emigrált* tudta, hogy nagyon sokan lesznek, akik az ő jószívűre lesznek utálva az idegen uralom az üldöztetés nehéz éveiben. Helyén maradt, hogy segítsen, bátorítson és élessze a magyar rög iránti lelkes tüzet, ami hamu alatt van, forr és elaludni nem fog soha! Annak a sok ezer alkalmazottnak nevében, akik csak az újságból fognak értesülni szeretett humánus volt főnökük elhunytáról, akarek e néhány sorban kegyeletünknek igaz ósztinte kifejezést adni. Nagyon sokan elmondhatjuk, hogy pincérpályánkon melegebb, megértőbb munkaadónk nem volt Nagy Gábornál.

Az Ő bölcsességgel és igazsággal párosult szigorúságának nagy hasznát láttuk az életben. Megtanultuk tőle, hogy a derék jó munkást nem csak megbecsülni, de annak megbecsültetését szerezni is kell. Sok nagy urat, aki könnyelműen, talán akaratlanul és igaztalanul megbántotta egy pincérijét nagyon rövid, nagyon érlelyes formában utasított rendre.

Az én házában ok nélkül senkit sem szabad megbántani, különösen rosszul esik, ha azt egy magyar úr teszi... Ez volt a mi áldottlelkű Gábor bátyánknak a házi törvénye. Védte, oktatta embereit, még ha elkerülték tőle, akkor is érdeklődött sorsunk iránt, természetesen azok voltak igazán szívűhöz a neve, akik meg tudták érteni. Soha nem fogom elfelejteni azt a szép boldog napot, amivel miskolci önállósításon után megajándékozott.

1908-ban, hatvanhárom éves korában vette azt a fáradságot, hogy Kolozsvárról Miskolcra jöjjön.

— Na, Józsi úcsém eljötem, hogy széténezzek egy kicsit nálad. Sok jót hallottam, de magam akarok meggyőződni róla renben van-e minden.

Bizony nem szégyenlem bevallani, hogy még visszaköszönni is alig bírtam. Fátyolos lett a szemem, elcsukló a hangom. Csak áldólettem és ő abból jóízű kacagás közben megértett mindent.

Bucszáskor melegen megrázva mindkét kezemet, még azt mondta:

„Nagyon sok barátod van Józsi! Egyre vigyázz fiam, ne kináld fölfele a barátságot, hanem viselkedjél úgy, hogy *keressék* a barátságodat. Mert az a barátság, amit felkináld nem értékes, de amivel megajándékozunk, azt mindig az emberi kiválóságok szerzik meg.“

Ilyen úri gondolkodása, nemes lelkitulajdonságokkal megáldott kártsra volt, a mi atyai barátunk Nagy Gábor. Adjon neki a Mindenható örök nyugodalmat. Boldog ő most már, mert nem érzi, hogy rab hazánknak hantjai borulnak rá. Vejjön lesz-e feltámadás? ... Lesz!! A kegyelet virágai az ő sírján meg fogják egyszer sugni nemsokára az ő magyar szívének, hogy szabad ez a föld újra. Amit eddig szenvedtünk, rossz álom volt. Akkor jön majd el a mi drága halottunknak az igazi túlvilági üdvösség.

Bölcsgő József.

A legjobb és legolcsóbbak a

„GASTRONOMIA”
likőrkülönlegességek

Curacao Triple sec
Cherry Brandy
Chartreuse
Ekaou oo (orosz kömény)
Abricotine

1 literes
üvegenként
300.— kor.

garantált tiszta desztillált likőrpárlat

Forgalomba hozza:

a Vendéglősök Beszerző Csoportja R. T.
BUDAPEST, IV., VÁMHÁZ-KÖRUT 2.

6

Az új gáz- és villamárak

A székesfőváros tanácsa a gáznak és az elektromos áramnak egységárait újból megállapította és az új egységárakat a gázra nézve április 18-ikát, az elektromos áramra nézve pedig április 15-ikét követő mérő leolvasásoktól kezdődő hatállyal életbeléptette.

Az érvényes új egységárak a következők:

A) A gáz egységárai:

A jelenleg érvényben levő egységárak mindegyikénél az emelés köbméterenként 2 korona 50 fillér, úgy hogy a jelenlegi köbméterenkénti 3 korona 50 filléres egységárak 6 koronára, az 5 koronás egységárak 7 korona 50 fillérré, a 7 korona 50 filléres egységárak 10 koronára és a 10 koronás egységárak 12 korona 50 fillérré emeltettek.

B) Az elektromos áram egységárai:

1. Az általános egységár hektowattóránként 1 korona 80 fillér.

2. Az engedményes egységárakra fizetendő felár 2460‰.

3. A háztartások világítási átalányára: a téli félévben október 1-étől március 31-ig — 1 darab 60 wattos izzólámpa után havi 145 korona, a nyári félévben — április 1-től szeptember 30-ig — 90 korona.

4. A főváros intézeteinek és hivatalainak átalányára: berendezett hektowattónként és havonként a téli félévben 185 korona, a nyári félévben 110 korona.

5. A lépcsőház világítási átalányára berendezett hektowattónként és havonként 3000 korona.

6. A háztartások a következő kedvezményt élvezik:

a) A háztartások világítási célokra való elektromos fogyasztásának ára: az évi első 1500 hektowattóra fogyasztásig hwo-kint 110 fillér, 1500—3000 hwo fogyasztásig hwo-kint 180 fillér, 3000 hwo-t meghaladó évi fogyasztás esetén pedig az első 1500 hwo után élvezetti 1050 korona kedvezményt visszafizetni tartoznak.

b) A háztartások átalányára: az első két lámpa után a téli félévben egyenkint havi 90 korona, a nyári félévben egyenkint havi 55 korona.

A gáz és elektromos áramegységáraknak a fentiekben ismertetett emelése sem a közalkalmazottak, sem a közadatokasokból és közalapítványokból fenntartott emberbarát és nevelő intézetek részére a közgyűlési határozatok keretében a tanács által engedélyezett kedvezményes egységárakat nem érinti.

Kartársaink figyelmébe!

A legelső minőségű fehér és vörös palackborokat messze felülmúlja a

„Menyecske“

A közönség körében a legnagyobb kelendőségnek örvend.

Forgalomba hozza:

a Vendéglősök Beszerző Csoportja R. T.
Budapest, IV., Vámház-körút 2.

Borpinceszét: **BUDAFOK.**

7

Borforgalom és árúkereskedelem

Bor

A *Borászati Lapok* írják: A múlt hónapban megindult borkereskedelem vesztett erejéből. A *külföldi relációk nehézségei nem kedveznek*. Az osztrák aranyvám veszélye redukálódott az 1000-szeres vámrá, ami megállíthatja kereskedelmünket egyidejű és a fogyasztást Ausztriában csökkentve, veszélyes lehet számunkra. A mostani várnál még mindig nem aranyvám, mely vett híreink szerint túlságosan nehézségebe ütközik odaát és így a kormányoknak el kellett tekintenie attól, hogy a nemzetgyűlésen sürge az aranyvám törvényerőre emelését. A borkereskedelem azonban igyekezett kihasználni ezt a fenyegetést és nagy tételeket szállított Ausztriába. Egyik cég 200 vagon borral szerepel a statisztikában.

Svájc és Németország kerültek azonban előtérbe és *újabbán is nagyobb üzletkötések* vannak. Svájcba 20,000 hektó bort vittek ki. Belkereskedelmünk a rendes fogyasztás szükségletének kielégítésére szorítkozik, mely tekintettel a képviselői körutakra, nagyobb emelkedést mutat. Az árak tartottak, főleg magasabb szesz-tartalmú boroknál, néhányat jegyzünk:

Kecskeméti 11—22 ^o	32—48 K
Jászberény 12—12.5 ^o	40—48
„ 13 ^o	45—50
„ Gyöngyös 10.5—11 ^o	35—46
Ináras 10 ^o -on felül	38—40
Zalamegyei közepes drú	32—39
Sárvár	46—50
Tokaj	40—60
Balatonmélék	55—60

Érdekes Tokajhegyalja csendes üzletmenete, mely semmiképpen sem megokolt, mert az 1921-es borok nagyon szépek.

A *szőlők állapota* nagy átlagban kielégítő és a tavaszi munkák befejeződtek. A néhol, koravasszal, jelzett téli fagykárokat igyekeznek a tőke kijavítani. Előre jóslni természetesen nem tudunk.

Pálinka

Az elmúlt héten *seprőben* volt némi kereslet és ezáltal ezen, eddig elhanyagolt cikk elérte a fővárosi forgalmi árát. Az árak nagybanai vételnél a feladó-állomás, abszolút literenként a következők: *törköly* 290, *seprő* 290, *sztivórium* 350, *őbor-párlat* 390—400, *újbor-párlat* 340 K.

Minden hétfőn délután 4 órakor tagértekezlet.

HIREK

— *Az ipartestület jogtanácsosa* minden hétfőn délután 4—6 óráig, adó és italmérés ügyekben m. t. tagjainkhoz díjtalanul felvilágosítással szolgáló ipartestületi irodát nyitotta meg.

— *Az ipartestület ügyvéze* Molnár Sz. Dezső dr. jogügyekben díjtalan felvilágosítást ad tagjainknak minden hétköznapon délután 4—6 óráig. Lakik: IV., Városház-utca 10. szám, III. emelet.

— *Az árak és a forgalmi adó.* Napokban újabb rendelet jelent meg a forgalmi adóról, mely szerint a közszükségleti cikkek árának kiírásával kapcsolatban azt is szembevetnünk kell tennünk, hogy a kiírt árak az általános forgalmi adót is magukban foglalják fel. A rendelet ellen vétők büntetése ha napnapig terjedhet elzárás 2—6 2000 koronáig terjedhet pénzbüntetés.

— *A szegedi ipartestület vendéglős szakosztálya* május 8-án ülést tartott, amelynek gazdag programja közül legerősebben foglalkoztatta szegedi kartársakat a menürendszer eltérő. Ez ebben az irányban megindított mozgalom sikerrel járt s a *szegedi áruvégző bizottság a kötelező menürendszer megszűntette*. Ugyancsak ez alkalommal új kar megállapítását kérte a vendéglősség, s erre vonatkozólag a levesnek 5 korona, a főzeléknek 24 korona, egy pohár sörnek 8 korona, 1 korsó sör 13 korona, 10°-os üvegsörnek 20 koronás ármegállapítását kérelmezte. Szarka István elnök előterjesztette azokat a munkálatokat és bizottsági jelentéseket, amelyek a *központi borpince* létesítését célozzák. Az erre vonatkozó tervezet a szegedi szakosztályt s a vendéglősség öntudatos munkásságának legelőrevalóbb bizonyítéká. Az utóbbi idők igaztalanságai miatt elkedvetlenedett vendéglősség örömmel üdvözölte a debreceni szakosztályi elvértelmit átiratát, amely szerint a vendéglősség a meginduló választási küzdelemben csak oly jelöltet támogasson, aki hajlandó a vendéglősséget sújtó igaztalanság korrigáló munkájában erőtünk dolgozni. Ily értelemben szólt az ügyhöz *Osznovits István* alelnök is. Végül Szarka István elnök beszámolt a szódavíz árának emelése ügyében tett lépéseiről s kisebb ügyek elintézése után az ülést bezárta.

— *Vendéglősvacsorák.* A vendéglősök vacsorái minden alkalommal pénteken este 8 órakor a következő helyeken lesznek: Junius 2-án özv. *Avar* Lászlóné úrnőnél (I., Hadnagy-utca 3), június 16-án *Bokor* Ferenc úrnál (FTC, nyugvendéglő, IX., Üllői-út 129), június 30-án *Stettner* Dezső úrnál (Felső Margitsziget), július 14-én *Márkus* Imre úrnál (Alsó Margitsziget), július 28-án *Gundel* Károly úrnál (Allatkerti-út 2), augusztus 11-én *Gráf* János úrnál (II., Hatyit-utca 14), augusztus 25-én *Keresztes* Ede úrnál (VI., Hermina-út 59), szeptember 7-én *Waltz* György úrnál (VI., Aréna-út 106).

— *Halálözás.* *Jajczay Mihály* vendéglős, székesfővárosi bizottsági tag, május 12-én, rövid szenvedés után, életének 52-ik, boldog házasságának 26-ik évében az Úrban csendesen elhunyt. Földi maradványát 14-én délután 4 órakor a Kerepesi-út melletti temető halottasházában a róm. kath. egyház szertartása szerint szentelték be és helyezték örök nyugalomra. Jajczay egyik kitünősége volt iparunknak, akit polgártársainak bizalma éppen a legutóbbi napokban képviselőjelöltséggel is megíztelt.

Hodossy Gyuláné Leszler Julianna életének 49-ik, boldog házasságának 27-ik évében, a halotti szentségnek ájtatos felvétele után, 9-én Kőrmenden elhunyt. Megboldogult földi maradványait május 11-én, délután 4 órakor kísérték utolsó útjára nagy részvét mellett.

— **A II. kerület választmánya** május 24-én, délután négy órakor **Tóth Ignác** vendéglőjében (II., Lövőház-utca 16.) választmányi ülést tart. A m. t. választmányi tagokat felkérjük, hogy az ülésen megjelenni szíveskedjenek.

— **Linoleum** békebeli, elsőrendű minőségű, négy-szögalakú, körülbelül $2\frac{1}{2} \times 3$ m. nagyságban, három darab, eladó. Tudakozódhatni az ipartestület főtitkáránál.

— **Különösen felhívjuk** olvasónk figyelmét a **Rovó és Jánosy** asztalosok (VIII. Rákóczi-tér 12.) mai hirdetésére. Ugy Rovó, mint Jánosy évtizedeken keresztül tanítottak a technológián és maguk is műasztalosok és faszobrászok. Személyesen győződöttünk meg rakta-raikban lévő bőrokok izléses, művészi, minden igényt kielégítő és emellett igen mérsékelt árú kiviteléről. Teljes bizalommal ajánlhatjuk az értékes szakembereket kartársainknak. Dusan felszerelt raktárukban ez idő szerint 400 folyó méter olyan állóíróasztal kapható meglepő olcsó árban, amilyent a szállodákban a portásnál használnak. Ezenkívül igen értékes és szép kivitelű eredeti antik fiókos szekrények, asztalok, képek, kerekelt stb. kaphatók. Telefon: József 20—81.

— **A cigányzenekarok forgalmi adója.** Az Adóügyi Utmutatóban olvassuk: A 21,964/1922. P. U. M. rendelet két utolsó bekezdése világosan megállapítja a cigányzenekar adókötelezettségét mind a kávéstól, vendéglőstől stb. huzott fizetés, mind a tényérozásból eredő, illetve a közönségtől kapott bevételek után. Természetesen köteles a banda a forgalmi adókönyvbe feljegyezni és pedig az általános szabálynak megfelelően tételelni, azaz külön a fizetés címén, külön a tényérozásból befolyt bevételeket, ismételt tényérozás esetében külön tételben minden egyes pénzügyi ütés összegszerű eredményét, hacsak az U. 77. §-a 3. bekezdése alapján átalányozás alá nem kerül a s bevételek feljegyzése alól fel nem mentették. Az ellenőrzésre az az adóellenőr illetékes, akinek kerületébe a kérdéses helyiség (kávéház, étterem, mozi) tartozik s az ellenőrzést is a kérdéses helyiségben kell teljesíteni, még pedig ha csak lehet, a kávé (vendéglős) ellenőrzésével egyidejűleg. E rendelkezés végrehajtása elé kíváncsian nézünk!

— **A tejeskává, tea és fagyalt ára.** Az Országos Központi Árviszsgáló Bizottság tudomásul vette, hogy a kávéházak, a nyersanyagok és fűszerek költségei emelkedésére való tekintettel, a tejeskávét fényüzési adómentes időben (déléltől) 11 koronáért, fényüzési adóköteles időszakban (délután) 15 koronáért, a teát (három kocka cukorral, déleltől) 10 koronáért számításák. Egy 10 dgos fagyalt adag ára (pohárban vagy székletben) egész nap 25 koronában állapították meg. Itt említjük, hogy ipartestületünk árkalkuláló bizottsága a többi főbb cikkek árát is megállapította és ez árak jegyzéke irodánkban megtekinthető.

— **A Budafokon és vidéken** működő vendéglősök és kávécsok ipartársulata által rendezett és március 20-án megtartott táncmulatságon felülizettek, illetve az anyagi sikerhez hozzájárultak: 2000 K Hagenmayer sörgyár r. t., Fővárosi Söröző r. társ.; 1000 K Janisch Gyula, Rettinger Márton, Faragó János; 500 K Eberhardt Antal, Magyar Agrár Bank, Törley J., dr. Danszky Árpád; 350 K Tichy Ede; 300 K Simon József, Herczog Antal,

Werl Jakob, Karlbauer Sebő, Nun Károly; 200 K Belatnyi A., Trummer Gusztáv, Greszl Ferencz, Leszek István, Hofmeister Kálmán, Hufnagel István; 170 K Eberhardt Gyula; 150 K Simon Ferenc; Eberhardt Ferenc, Láng István; 140 K Ring Ferenc; 100 K özv. Fráncsik Lajosné, Horváth István, Fink Frigyes, Ditz M. Sándor, Oszta Bertalan, Konrad Ferenc, Bertele Oszkár, Engl Bernát, Verhanovits István, Radocsy Ferenc, Wolf Beláné; 80 K Závodzky Árpád; 70 K Karitz István; 60 K Karlbauer Jakob, Csukovits István; 50 K Abel Sebő, Koch Lipót, Fleck Lipót, Fleck László; 30 K Abel Antal, Németh József; 20 K Asztalos Lajos, Bunt Vendel, Frisz Sándor. — Hálás köszönet a szíves adakozóknak. Ellismerés és hála a közreműködő hölgyeknek és uraknak, akik a táncmulatság fényét és az anyagi sikert előmozdították szívesek voltak. Mely tisztelettel az **ipartársulati elnökség.**

— **Borforgalmunk 1921-ben.** A m. kir. Központi Statisztikai Hivatal most adta ki kereskedelmi forgalmunk statisztikáját az 1921-ik esztendőről. Eszerint az összes **borkivitelünk** 621,306 q volt, tehát 340,000 q-val kevesebb, mint 1920-ban, amikor is az összes kivitel 961,000 q-t tett ki. Természetesen az érték is csökkent, mert 1921-ben az egész érték 1683 millió korona volt. E kivitt mennyiségből 534,110 p Ausztriára esett, míg Csehszlovákia csupán 64,580 q-val szerepel. Németországba 13,310 q-t, egyéb országokba 9093 q-t vittünk ki. Jugoszlávia mindössze 205 q-val szerepel. **Cognac** kivitelünk 793 q, **pálinka** 671 q, **bormust** 3968 q, **pezsgő** 1013 q. Ezen kivittellel szemben a behozatal elenyésző, bár 140 q bor, 1—1 q cognac és pálinka, 104 q likőr és rum szerepel mégis a statisztikában. Kereskedelmi mérlegünk minden tekintetben sokkal rosszabb, mint volt az 1920-ik esztendőben és ha a külföldi orientációk és a kereskedelmi összeköttetések továbbra is hasonlóak maradnak, akkor ez évben sem fogjuk tudni javítani a mérleget.

— **Borkereskedő részvénytársaságok.** *Westphalen-Auersperg Visontai Szőlőuralom Rt.* Gyöngyös 1.400,000 korona alapítke mellett 641,318,69 korona tiszta nyereséget ért el az elmúlt esztendőben. — *A Tokajhegyaljai vidéki Borkereskedelmi Rt.* Tokaj, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank alapítása, május 10-én tartotta közgyűlését Budapesten. A vállalat alapítkéje 1 millió korona, a tiszta nyereség 32,830,36 korona. — *A Hevescsányi Uradalmi Szőlőtelep R.-t., Gyöngyös,* április 30-án tartotta közgyűlését. A vállalat 500,000 korona alapítke mellett 446,617,82 korona nyereséget ért el. — *A Polgár Sándor-telep Fajszló Uradalom R.-t. Heves,* április 30-án tartotta közgyűlését Gyöngyösön. A vállalat alapítkéje 800,000 korona, a mult évi tiszta nyeresége 661,441,96 korona. A mérlegszámlán az ingatlanok 1,2 millió, a borkészlet közel 13 millió korona értékkel szerepelnek.

— **A Hazai Bank életörése a söriparban.** A Hazai Bank ezévi jelentése is visszapillantást vet az elmúlt esztendő pénzügyi és gazdasági eseményeire, amelyből kitűnik, hogy új érdeklőségek vállalásánál az intézet tavaly különös óvatossággal járt el, úgy hogy csak néhány alapításban vett részt. A terjeszkedés terén a legnagyobb eredményt a bank a söriparban érte el, amennyiben megszerezte az **Első Kaposvári Sörgyár Rt.** részvényeit, úgy hogy a **Fővárosi Söröző** s pécsi **Pannonia Söröző** és a **Nagyvárdi Sörgyár Rt.-gal** együtt immár **négy sörgyár** tartozik a bank érdeklőreibe.

Zwack likőr és Cocktail

Munkaközvetítés

A budapesti hatóság munkaközvetítő szülőddai és étermi osztálya a május 8-tól május 17-ig terjedő időben elhelyezett:

a) **férfiakat:** 2 főpincért, 49 étermi segédet, 10 borászt, 5 szakácsot, 3 konyhamészáros, 2 pincemestert, 27 csapot, 21 evőeszköztesztőt, 5 lánycserőt, 59 háziszolgát; b) **nőket:** 8 szakácsnőt, 2 főpincért, 1 kávéfőzőnőt, 1 kávékezelőnőt, 2 tésztafőzőnőt, 2 salátásnőt, 1 szobaasszonyt, 9 felszolgálólányt, 17 futólányt, 20 takarítónőt, 51 mosogatónőt és 2 mosónőt.

A május 17-iki napizárlat szerint foglalkozást kaphatnak:

a) **férfiak:** 4 éthordó, 7 borász, 9 szakács, 2 cukrász, 3 csapos, 1 evőeszköztesztítő, 7 szolga; b) **nők:** 4 feirlőnő, 2 szakácsnő, 2 kávéfőzőnő, 11 cheff kézilány, 6 kávéfőzőnő, 3 cheff kézilány, 1 szobaasszony, 3 szobalány, 8 felszolgálónő, 5 futólány, 19 takarítónő, 11 mosogatónő és 5 mosónő.

Foglalkozást keresnek:

a) **férfiak:** 2 üzletvezető, 17 főpincér, 67 éthordó, 4 borász, 2 konyhafőnök, 11 szakács, 13 konyhamészáros, 4 pincemester, 17 csapos, 7 portás, 9 evőeszköztesztítő, 1 ezüstlős, 1 lánycserő, 21 háziszolga és 4 londonier; b) **nők:** 5 feirlőnő, 11 szakácsnő, 6 kávéfőzőnő, 3 cheff kézilány, 1 szobaasszony, 3 szobalány, 8 felszolgálónő, 5 futólány, 19 takarítónő, 11 mosogatónő és 5 mosónő.

Felélős szerkesztő: ABA SÁNDOR.

Kiadó: A SAJTÓBIZTOSÁG.

Szent-László könyvnyomda nyomdása, Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 28.

Felélős vezető: NAGY BÉLA dr.

Menzi Testvérek bor-, szesz- és pálinka bizományosok Vidéki állomásokról csakis waggontételekben szállítanak, helyben **kicsinyben** és nagyban is. 103 Borpince: BUDAPEST, VII., KIRÁLY-UTCA 17. Udvarban jobbra.

A balatonfüredi Eszterházy-szállodában eladó egy 30 lángra felszerelhető, jó karban levő

Acetylen fejlesztő

leszerelve. Bővebb értesítést ad **Stefanovszky Jenő** szállodás 116

Beneith Károly

rész-, vasbűtor és sodrony-ágybetét gyára Budapest, VI., Lázár-utca 15. sz. Daloskőház-sz. sarok. 123 Telefon: 67-11

„SENKING”-rendszerű fűzhely,

tésztafőző, főzőkaton, mosogatóvályú, vadonatúj, remek kivitelben, félannyiért mint a kereskedelemben, általam kapható. ooo Bővebbet: **Tihanyi építész** Budapest, VI., Podmaniczky-u. 43. II. 5. Telefon: 10-25 125

VAMOS ARMIN üveg- és porcellán gyári raktára Budapest, VI., Nagymező-utca 6.

Telefon: 67-30 **Kávéházi és vendéglői cikkek nagy választékban. Hitelesített poharak minden kivitelben.** 92

SZÉKELY MIHÁLY r.-t. Telefon: József 112-81 120 Bőrg.-cim: Borzskály Budapest. Bormagykereskedés Budapest, VII., Rottenbillor-utca 35. sz. III. em. 17.

Üzletvezető állásra pályázatot hirdet a szegedi „KANSZ-ÉTEREM” ellenőrző-bizottsága.

Tökeerős, megbízható szakemberek, kik az üzmet teljes felszerelés és berendezéssel, 170 abonással vehetik át, ajánlati f. évi június 15-ig a KANSZ főtitkáránál (Döle Jenő Szeged, Péntügyigazgatóság) nyújthatók be, kinek közelebbi felvilágosítás nyerhető. 124

ROVÓ ÉS JÁNOSY művészeti bútörök és szobrászmunkák vállalata

BUDAPEST

Lakásberendezések.

Belső építőmunkák.

Kirakatok, opülozmunkák.

Különböző szobrászmunkák.

ülöbútörök (faszörök templom-

berendezésekhez stb.)

Apró dísz tárgyak és faesállírók,

Antik bútörök javítása.

Főüzlet: VIII., Rákóczi-lér 12. Telefon: József 20-81

Fiók: Szigetvári-utca 1. bejárat Magdolna-u. oldalán 122

„CITY” INGATLANFORGALMI VÁLLALAT adás-vételre a legújányosokban közzvetni mindenenné Ingatlanokat Budapest, VII., Róza-utca 18/b és útelcéket (Magyar Színház mellett.) 102

Valódi Besszerecbánya) **hegyi málnaszörp** 65% cukor- tartalommal 91 kapható **Brewer Dezső** importér cégnél Salgótarján.

Asztalterítőt 90

(abroszt) és más asztalneműt **hálok, ünnepélyek, üdvök, étermek és kávéházak részére mérsékelt kölcsönjéért** szállít a **„HATYU” FEHÉRNEMÜRÖLCSÖNZŐ VÁLLALAT BUDAPEST, V., KATONA JÓZSEF-UTCA 41. TELEFON: 159-60 és 46-86.**

Fleischmann, Polacsek és Társa

Egyesült szalmi és kolbászgyár Budapest, VII., Holló-utca 11. Tel. J. 159-90. Vendéglők legújabb berendezési tárgyai felszerelésre nyújtanak. 96

Magy. kir. kiz. szabádmalmazott műkölap burkolatú **jégszekrények** és **sörkimérőkészülékek**

a legjobb kivitelben

HENNEFELD IGNÁC

jégszekrény- és sörkimérőkészülékek gyára

Budapest, VI., Gróf Zichy Jenő-utca 5. sz.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Vas-, rézbútörök, sodronyágybetéteket szállít, javítást elvállalja **PROHÁSZKA** Budapest, VI., Gyár-utca 10. 99

Vető Sándor szikvizgépgyár és szifonfejőntöde Budapest, VII., Péterfy Sándor-utca 17. Telefon: József 68-98. Vendéglők részére igen praktikus szódaviz-kimérő szerkeszt kapható. 97

Vendéglői, kávéházi berendezéseket legmagasabb árban vesz és legújányosokban elad **Brann Gyula** Budapest, VI., Síp-u. 14. 119

Jóminőségű, összezsukható

kerti székek

kaphatók Magyar Borszékgyárnál
Budapest, V., Mörög-utca 4. 117 Környé áránlatot.

Város központjában, Kecskeméti járforgalmú vendéglő berendezéssel együtt eladó. Komoly vevők érdeklődhetnek csakis személyesen, Kecskeméten, III., Gáspár András-utca 15. sz. alatt. Bizományi irodában. 115

Bérbeadó olcsón egy járásszékhely nagyközség egyetlen szállódjára, melyhez vendéglő és kávéházi helyiségek tartoznak. Az összes helyiségek berendezése eladó. Értekezhetni: Budapest, VII., Danjanich-utca 34., III. em. 33. ajtó. 121

Istrván-úti Jéggyár Részvénytársaság A szállítások pontosságáért szavatolunk! 112
Budapest, VII., Istrván-út 25 Telefon: József 14-03

Takácsi nagyközség közbirtokossági

nagyvendéglője

I. évi június hó 8-án, délelőtti 10 órakor a községháznál nyilvános árverésen **bérbe** lesz adva. Árverési feltételek a jegyzői hivatalban megtudhatók. A bérlet egyuttal 12 hold földbérlethez is juthat. 118

KAUFMAN JAKAB likőrkülönlegességek gyára
Budapest, VIII., Nagyfuvaros-utca 3b. Telefon: József 24-63
MÁLNA-ÉS GYÜMÖLCSZÖRÖK. 113

62 Aki jó étvágyal enni és zavartalanul emészteni akar, az étkezés előtt igyék egy pohár jegbe hutott

Gusy Coctailt,

amely a legegészségesebb ital, mert valódi amerikai módszer szerint készített növény párat.

Magyarországi vezérképviselő, akihez a megrendelések küldendők:

BOKROS KÁROLY
Budapest, VI., Gróf Zichy Jenő-utca 44. sz.

PARAFADUGÓK, KÉMLAP ÉS BORDERÍTŐSZEREK
valamint az összes pincegazdászati cikkek legjutányosabb beszerzési forrása
47 **NAGY IGNÁC**
BUDAPEST, VII., KÁROLY-KÖRÜT 9. Tel.: József 115-15

Schaumburg-Lippe Herceg
borpincészetének borai és pezsgői. 24
VILÁNYI PEZSGÓGYÁR ÉS BORPINCÉ R-T.
BUDAPEST, V. KER., NÁDOR-UTCA 16

VENDEGLŐSÖK TŰZELŐANYAG BESZERZŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁGA
BUDAPEST, IV. KERÜLET, VÁMHÁZ-KÖRÜT 2. SZÁM
Raktárak: Dunaparti teherpályaudvar.
Szállít: szenet, fát, Cséry-kokszot maximálta áron alatt. 19
TELEFON: JÓZSEF 73-28.

VENDEGLŐSÖK BESZERZŐ CSOPORTJA R-T.
BUDAPEST, IV. KERÜLET, VÁMHÁZ-KÖRÜT 2. SZ.
Igazgatóság: Vámház-körút 1. I. em. Elosztó osztály: Vámház-körút 2. I. emelet.
IGAZGATÓSÁG... JÓZSEF 72-67.
TELEFON: ELOSZTÓ OSZTÁLY JÓZSEF 73-28.
FŐPENZTÁR... JÓZSEF 73-28. 20

A HAGGENMACHER
kőbányai és budafoki sörgyarak r.t.
által forgalomba hozott
sörkülönlegességei
(hordó és palackokban) megrendelhetők.
Gyár: Kőbánya, telefon: József 58-70.
Budafok, telefonszám: 1.
Városi telep: Budapest, VII., Huszár-utca 7.
Telefon: József 14-60. 107

15 hl. fehér bor eladó. BALOGH VIKTOR
Alsóudabas (Postm.)
Vasút mellett. 114

Vasbútor sodronyágybetét, részbútor
Somogyi és Tsa Budapest
VII., Hólió-u. 1. Telefoni J. 23-72
87

Vidéki kartársak találkozóhelye 21
KESZÉY VINCE étterme Budapest, VII., Rákóczi-út 44